

Společné prohlášení českých humanitárních organizací k Světovému humanitárnímu dni #NotATarget

1.6.2026 - | Člověk v tísni

Loni bylo ve válkách výbušnými zbraněmi zabito nebo zraněno přes 32 000 lidí. I válka má svoje pravidla a české neziskové organizace vyzývají k jejich dodržování.

(Praha, 16. 8. 2017) **Civilisté, nemocnice ani humanitární pracovníci nesmí být cílem útoků. Civilisté musí mít možnost opustit z bojových oblastí bezpečnou cestou a humanitární organizace musí mít přístup k civilistům v nouzi. Ano, i válka má svoje pravidla: jmenují se Ženevské konvence. Pracovníci českých humanitárních organizací bývají často po celém světě svědky jejich porušování většinou bojujících stran. Tragický dopad to má na civilisty, kteří v bojových oblastech žijí, ale také na humanitární pracovníky, jež jim v krizových oblastech pomáhají. V rámci Světového humanitárního dne proto ADRA, CARE Česká republika, Český červený kříž, Člověk v tísni, Diakonie ČCE, Charita Česká republika, Lékaři bez hranic a FoRS, jasně říkají: Civilisté a humanitární pracovníci nesmí být cílem ozbrojených útoků.**

Světový humanitární den ve znamení #NotATarget

Podle statistik OSN bylo v roce 2016 ve válkách zraněno nebo zabito výbušnými zbraněmi 32 088 civilistů, drtivá většina útoků se přitom odehrála při ostřelování obydlených oblastí mimo bojovou frontu. Útoky často míří na základní infrastrukturu, jako jsou trhy, školy nebo nemocnice a ušetření nezůstávají ani humanitární pracovníci, kteří jsou na místě, aby zmírnili utrpení nejpotřebnějších lidí. Miliony civilistů se kvůli bojům skrývají nebo utíkají ze svých domovů.

Pravidla vedení válek stále platí

Stačilo by dodržovat mezinárodní humanitární právo, na kterém se světové společenství dávno shodlo a platí pro všechny bez výjimek. Jeho základním kamenem jsou právě Ženevské úmluvy spolu se svými dodatkovými protokoly. *„Co se týká mezinárodního humanitárního práva, bývá dnes sice módní hovořit o jeho erozi, ale například i v hrůzách války v Sýrii jsme právě díky Ženevským úmluvám přesvědčili bojující strany, aby nám umožnily překračovat frontové linie a poskytovat zdravotní péči a humanitární pomoc milionům lidí zasaženým konfliktem,”* cituje prezident Českého červeného kříže Marek Jukl slova Helen Durham, právní ředitelky Mezinárodního výboru Červeného kříže, a dodává, že za dodržování těchto pravidel i jejich vynucení odpovídají všichni členové světového společenství.

Bezbranní lékaři a pacienti nesmí být vraždění

Mezinárodním humanitárním právem jsou chráněni pacienti nemocnic i lékaři, kteří je ošetřují. Přesto se právě nemocnice stávají cílem útoků. **Jen v loňském roce se stalo terčem 74 útoků 34 zdravotnických zařízení, která provozují nebo podporují Lékaři bez hranic. O rok dříve to bylo ještě horší, v pěti zemích se odehrálo přes 100 útoků na zařízení provozovaná či podporovaná touto organizací.** Celkový počet útoků na veškerá zdravotnická zařízení je ještě

mnohem vyšší.

„Útok na zdravotnická zařízení nemusí mít pouze podobu ostřelování nebo bombardování, za útok považujeme i nerespektování faktu, že do nemocnice se nevstupuje se zbraněmi,“ říká ředitel české kanceláře Lékařů bez hranic Pavel Gruber. „Pacienti jsou Ženevskými úmluvami také chráněni. Jeden z posledních tragických případů se odehrál ve Středoafričské republice ve městě Zemio, kde do areálu nemocnice vstoupili dva ozbrojení muži, ohrožovali hospitalizované pacienty a nakonec zastřelili malé dítě v náruči jeho matky,“ dodává.

Děti ve válce přicházejí o budoucnost

Jednou z nejzranitelnějších skupin postižených válkou jsou děti. Nejen, že často musí s rodiči utíkat daleko od původního domova, ale je jim odepřeno vzdělání a tím i perspektiva v budoucím životě. **V současné době je podle EU celkem 75 milionům dětí znemožněno navštěvovat školu. Podle OSN žije v konfliktem zasažených oblastech celkem 34 milionů z nich.** Válečné útoky na vzdělávací instituce vypadají různě, od bombardování, obsazování a zavírání školních budov, přes únosy, zatýkání, vydírání a zabíjení učitelů i studentů.

V listopadu loňského roku se přitom terčem bombardování stala i škola v Sýrii podporovaná organizací Člověk v tísni. *„Škola byla téměř naprosto zničena – zdá se, že při náletech byly nasazeny bomby určené k likvidaci podzemních bunkrů. Ve škole naštěstí nebyli žádní žáci ani učitelé, protože místní úřady již před několika dny rozhodly o dočasném uzavření škol. Bohužel bylo zasaženo i mnoho domů místních obyvatel a při náletech byla zabita jedna malá holčička,“* popisuje Wisam, který ve škole pracoval jako učitel. Na sklonku loňského roku při podobném nevybíravém bombardování v Sýrii zemřel spolu se svojí rodinou i místní humanitární pracovník Člověka v tísni.

Útoky na bezbranné obyvatele měst

Ze statistik Mezinárodního výboru Červeného kříže vyplývá další nebezpečný fenomén - ozbrojené konflikty se čím dál tím častěji přesouvají do měst. V zastavěných oblastech se totiž ozbrojenci mohou ukrývat lépe, než v otevřeném terénu. **Smrt následkem bojů ve městech je nyní příčinou 70 % všech civilních úmrtí v Iráku a Sýrii. Boje v zastavěných oblastech přinášejí pětinasobek obětí v řadách civilních obyvatel, než boje v jiném terénu.** Využívání civilistů jako lidských štítů nebo obléhání obydlených oblastí je bohužel hojně využívaným nástrojem války.

Porušování mezinárodního práva nelze přehlížet. I válka má svá pravidla, která musí být dodržována všemi bez rozdílu. Jakožto české humanitární organizace se přidáváme k výzvám k zastavení porušování Ženevských úmluv a zabránění utrpení nevinných civilistů a humanitárních pracovníků ve všech konfliktech.

Poznámky:

V roce 2008 vyhlásilo Valné shromáždění OSN 19. srpen jako Světový humanitární den. Připomíná pumový útok na sídlo OSN v Bagdádu v roce 2003, při němž zemřelo 22 lidí. Den je věnován těm, kteří se rozhodli zasvětit svůj život pomoci druhým, i když je to to práce velmi náročná a nebezpečná. Mnozí za ni zaplatili tu nejvyšší cenu.

Pro více informací prosím kontaktujte:

ADRA, Jakub Charvát, Jakub.Charvat@adra.cz, tel. 603 170 852

CARE Česká republika, Ema Stašová, ema.stasova@care.cz, tel. 734 358 008

Český červený kříž, Olga Šiková, sikova.olga@cervenykriz.eu, tel. 777 144 281

Člověk v tísni, Monika Ticháčková, monika.tichackova@clovekvtsni.cz, tel. 775 894 935

Diakonie ČCE, Kateřina Procházková, prochazkova.spolu@diakonie.cz, tel. 605 203 861

Charita ČR, Anna Matysková, anna.matyskova@charita.cz, tel. 603 511 242

Lékaři bez hranic, Lucia Brinzanik, Lucia.Brinzanik@prague.msf.org, tel. 257 090 156

FoRS, Pavel Příbyl, pavel.pribyl@fors.cz, tel. 603 207 249

<https://www.clovekvtsni.cz/loni-bylo-ve-valkach-vybusnymi-zbranemi-zabito-nebo-zraneno-pres-32-000-lidi-i-valka-ma-svoje-pravidla-a-ceske-neziskove-organizace-vyzyvaji-k-jejich-dodrzovani-4485gp>